

Pranešimas spaudai

Vilnius, 2012 m. gegužės 8 d.

Metų muziejininko vardas – Lietuvos liaudies buities muziejaus etnologei Janinai Samulionytei

Lietuvos muziejų asociacijos (toliau – LMA) valdyba 2011 Metų muziejininko vardą suteikė Lietuvos liaudies buities muziejaus etnologei Janinai Samulionytei. Garbingą profesinį apdovanojimą muziejininkė pelnė už reikšmingų ir unikalių eksponatų kaupimą, materialinių vertybių eksponavimą bei populiarinimą.

„Nuolat skatiname muziejininkų profesionalumą ir kūrybiškumą, - sako Raimundas Balza, Lietuvos muziejų asociacijos (toliau – LMA) vadovas-valdybos pirmininkas, Šiaulių „Aušros“ muziejaus direktorius. - Siekdama įvertinti geriausiuosius, LMA 2004 m. įsteigė Metų muziejininko vardo nominaciją ir premiją, kuri kasmet Tarptautinės muziejų dienos - gegužės 18-osios išvakarėse – skiriama vienam, labiausiai pasižymėjusiam, šalies muziejininkui. Šiomet ji bus įteikta gegužės 10-ąją Rumšiškėse, muziejaus miestelyje Metų muziejininko vardo nominantės įrengtos parodos „Lietuvių duona. Su savo kepalėliu visur stalą rasi“ pristatymo metu”.

Janina Samulionytė 1975 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, įgijo istorijos bei istorijos ir visuomenės mokslų dėstytojos specialybę. Tų pačių metų rugpjūčio 1 d. pradėjo dirbti Lietuvos liaudies buities muziejuje Buities skyriaus vyresniąja mokslinė bendradarbe. 1977 m. paskirta Buities skyriaus vedėja (1999 m. skyrius pavadintas Buities, verslų ir amatų skyriumi). Muziejinio darbo tema: namų apyvokos daiktai, kurių didžiąsą dalį sudaro indai, įrankiai, prietaisai maistui ruošti, apdoroti, laikyti, gaminti ir patiekti. Šia tema ekspedicijose renka etnografinę medžiagą, eksponatus, rengia naujas ekspozicijas, parodas, rašo straipsnius. Straipsniuose išsamiausiai tyrinėja valstiečių valgymo etiketą ir papročius, valgymo ir gėrimo indus, stalo įrankius XIX a. pabaigoje – XX a. pirmoje pusėje.

J. Samulionytė aktyviai siekia, kad muziejaus eksponatinės vertybės būtų įamžintos elektroninėse laikmenose. Jos surinkta etnografinė medžiaga apie XX a. I p. lietuvių valgymo papročius, stalo indus ir įrankius bei įsigytos stalo indų fonotruaukos (viso – 500 vnt. lapų etnografinės medžiagos) buvo suvestos į elektronines laikmenas.

J. Samulionytė namų apyvokos ekspozicijas įrengė 11 (vienuolikoje) muziejaus sodybų. Ekspozicijose ji stengiasi parodyti, kad eksponatai ir su jais susiję papročiai padeda atskleisti žmogaus dvasinį gyvenimą. Džukijos sektoriuje Musteikos sodyboje įrengta *Dziedų* – mirusiųjų minėjimo ekspozicija. Jos aktyvią mokslinę veiklą apibūdina arti trisdešimties straipsnių įvairiose knygos, mokslinių publikacijų rinkiniuose, plačiam skaitytojų ratui pasiekiamoje literatūroje. Straipsniuose ji atskleidžia daikto – eksponato „gyvenimą“, nes kiekvienas iš jų turi savo gyvenimą ir likimą. Tyrinėja naują temą apie svaigųjų gėrimą - anodiją. Lietuvoje dabar labai populiarus kulinarinio paveldo tema. J. Samulionytė parengė ir atspausdino mokslinį straipsnį „Pašvitinio kulinarinis paveldas“ (2011).

J. Samulionytė buvo parodų „Aukštaičių ir dzūkų vestuvės“ (1994–1996), „Pinti daiktai praeityje ir dabartyje“ (1999–2000), „Pinti daiktai praeityje ir dabar“ (2000–2001), eksponuota Vilniuje „Aulos“ galerijoje), „Oninių vaišių stalas“ (2005), „Pirty pirčiausia“ (2010), „Lietuvių duona. Su savo kepalėliu visur stalą rasi“ (2011) koncepcijų autorė. Parengė pirmąją muziejaus virtualią vardadienių atvirukų parodą (2009). Parodose J. Samulionytė stengiasi parodyti ne tik taikomąją, bet ir apeiginę eksponato funkciją.

J. Samulionytė (kartu su kolegomis) parengė Velykų (1990), Oninių – rugiapjūtės (2009), amatų, darbų ir pramogų (2010 m.) muziejaus švenčių koncepcijas.

J. Samulionytė rengia projektus, juos įgyvendina. 2011 metais J. Samulionytės ruoštas projektas „Lietuvių duona. Su savo kepalėliu visur stalą rasi“ gavo finansavimą. Kartu su kolegomis buvo parengta derliaus nuėmimo įrankių, duonos kepimo indų ir įrankių paroda. Ši LLBM paroda pirmą kartą eksponuota Sankt Peterburgo „Duonos“ muziejuje. Ji sulaukė didelio lankytojų ir žiniasklaidos dėmesio bei puikaus specialistų

įvertinimo. J. Samulionytė dalyvavo projekto „Senųjų rugių veislių auginimo atgaivinimas ir jų pritaikymas tradicinių verslų palaikymui“ įgyvendinime. Įgyvendinat šį projektą, J. Samulionytė seminaro dalyviams perskaitė pranešimą „Duoną užminkyti kaip vaiką pagimdyti“ ir Mičiūnų sodyboje įrengė edukacinę duonos kepimo indų, įrankių, prietaisų ekspoziciją.

Nuo 2008 m. J. Samulionytė – tradicinių gaminių sertifikavimo ekspertė Žemės ūkio ministerijoje. Ji dalyvauja Tautinio paveldo produktų, tradicinių amatų mokymo programų, tradicinių mugių sertifikavimo, tradicinių amatų meistrų sertifikavimo komisijų darbe.

J. Samulionytė yra muziejaus rinkinių komplektavimo komisijos ir mokslinės metodinės tarybos narė, aktyviai dalyvauja bendroje muziejaus veikloje. Ją galima apibūdinti kaip aukštos vidinės kultūros asmenybę, eruditę, nepailstamai skatinančią savo aplinkos žmones siekti kuo gilesnio požiūrio į muziejaus istorinių vertybių puoselėjimą.

Pirmasis LMA Metų muziejininko vardas suteiktas Lietuvos jūrų muziejaus vyriausiajai fondų saugotojai Rūtai Mažeikienei. Garbingus LMA apdovanojimus taip pat yra pelnę Lietuvos nacionalinio muziejaus Ikonografijos skyriaus vyresnioji muziejininkė Dalia Keršytė, Maironio lietuvių literatūros muziejaus Išeivių literatūros skyriaus vedėja dr. Virginija Paplauskienė, Žemaičių muziejaus „Alka“ vyriausioji fondų saugotoja (dabar – „Alkos“ muziejaus direktorė) Elvyra Spudytė, Trakų istorijos muziejaus vyriausioji fondų saugotoja Irena Senulienė, Kretingos muziejaus Istorijos skyriaus vedėjas Julius Kanarskas, Nacionalinio M.K.Čiurlionio dailės muziejaus Taikomosios dailės skyriaus vedėja dr. Aldona Snitkuvienė.

Dėl papildomos informacijos prašome kreiptis:

Lolita Valužienė, LMA atsakingoji sekretorė, tel.: +370 5 2790918, arba el. paštu: muzasoc@gmail.com

Dėl kontaktinės informacijos prašome kreiptis:

Daiva Siaurusaitienė, kultūrinės veiklos vadybininkė viešiesiems ryšiams, Lietuvos liaudies buities muziejus, tel.: +370 346 47720, arba el. paštu: daiva.siaurusaitiene@lfbm.lt.